

Talantus atklāt aicina brīvais mikrofons

„Brīvais mikrofons aizsākās 1997. gadā Gaujienas saietā, tātad šis ir 20. gads, kad aicinām atklāt savus talantus,” stāsta pasākuma vadītājs Ingus Krūmiņš.

Pirmā un tātad drosmīgākā uz skatuves kāpj Estere Riņķe no Rīgas, dziedot skaistu dziesmu par draudzēšanos – mākonis ar debesīm draudzējās utt. Aplausi skan grandiozi. Iesākto turpina tikpat jaunas un uzņēmīgas meitenes, kurām garšo marinēti gurķi, tādēļ savu duetu tā arī nosaukušas. Viņas „Pūt, vējiņi” mēģina aizdzīt Rūjienā. Ričards skandina dzeju, bet Estere atklāj, cik labi apguvusi kokles spēli jau no piecu gadu vecuma. Ernests Valbahs veikli repo angļu valodā. Tad tautas tērpos ierodas apvienība „Lec Rūjienā” un Ingus komentē, ka viņi lec visur, kur ierodas. Kopā salēkuši no Rāmavas, Ķekavas, Baldones, Liepājas. Divi no dejotājiem uz skatuves kāpj pirmo reizi, bet skatītāji to nespēj atšifrēt, jo dejas visiem izdodas nevainojami.

Lote no Rāmavas apguvusi aktiera Vara Vētras dziesmu „Māmiņai”. No Ingus stāstītā uzzinām, ka Elza Kuzmina mācās Augusta Dombrovska mūzikas skolā, viņai patīk dejot un dziedāt skolas folkloras kopā, bet mēs viņas izpildījumā dzirdam dziesmu par Rīgu: „Rīga, mana baltā Rīga, /Kas tev baltu darināja...”

Ernesta brālis Emīls Valbahs savas mammas raksturots kā foršs puika, kas trenējas džudo. „Brīvajā mikrofonā” novērtējam

viņa sportisko brīvo kritienu, bet sajūsmu izraisa arī viņa deklamētais dzejolis par ilgi gaidīto brīvību, kad neviena nav mājās un var taisīt trādi rīdi.

Četrarpusgadīgā Arta Auziņa koķeti daļa bučiņas, dziedāt palīdz Oskars, bet buča tiek arī no postfolkloras grupas Ērikam Zepam, kurš jauko dziesmu pavadā uz akordeona. Tikpat grandiozus aplausus izpelnās Gustavs Uko Krūmiņš, kurš uz klavierēm nospēlē indiāņu deju.

Šķiet, savs skatuves rūdijums jau ir dalībniekiem no postfolkloras apvienības, kuri paziņo, ka daudzies, dziedās un uzstāsies, jo dziedāšanā iesaista arī publiku un visi sparīgi dziedam līdz: „No rīta ļoti nāca miegs, /Ārā bija sniegš...”

Ar pašapziņu viss ir kārtībā trio „Melnes”, jo atzīst, ka ir kolosālas! Piekritam, kad nodziedāta dziesma par mellenēm. Saietā sastapušās un kopā nolēmušas uzstāties māsiņas Pauline Ora Krūmiņa no Rīgas un Anna Krūmiņa, kas uz Rūjienu mērojuši ceļu no ASV. Abas vienojas dziesmā „Maza, maza meitenīte/Tek pa ceļu dziedādama...” Viņu vienaudzis Kristiāns Vilkasts uz skatuves jūtas kā zivs ūdenī un balss skan plaši.

Pēteris Jankovskis nolēmis visus pārsteigt ar burvju trikiem. Bija jātic, ka kārtis nemeļo, jo viss notika attālināti. Vienpadsmitgadīgā Andželika Stupakova vēlas mūs (Turpinājums 2. lpp.)

Dienas norise

Piektdiena, 7. jūlijs

*Es apvilku vara stīpu
Apkārt savu tēvu zemi...*

8.00 - 9.00 Celšanās, pelde Rūjā, izkustēšanās.

9.00 - 9.30 Brokastis

9.40 - 10.10 Rīta TV, dienas tēma (sporta zālē)

10.20 - 12.45 Rīta ievirzes

13.00 - 14.00 Pusdienas

14.00 - 16.30 Pēcpusdienas ievirzes

16.45 - 19.00 Pievakares ievirzes

16.45 - 19.00 „Apvārsnī” saruna ar augu sievu un dvēseles pavadoni ININ NINI (Inesi Indāni) par lietām, norisēm un piedzīvojumiem, ko Inese pati piedzīvojusi savā dzīvē, par to, kas, viņasprāt, ir iedvesmojoša sievietei un vīrietis, par sievieti - vīriešu attiecībām, par cilvēku sāpēm un pārdzīvojumiem, kā tie veido un ietekmē ikviena dzīvi. Par dziedaino spēku un lomu liktenī, par sāpēm, kas spēj celt un palīdzēt dvēselei augt.

19.00 - 20.00 Vakariņas

20.00 - 21.30 „Raxtu raxti” koncerts (Pilsētas centra laukumā)

21.30 Vakara pasaciņa (Pēc koncerta „Ligzdā”), Pasaciņu stāstīs Edgars Lipors.

22.00 - 23.00 Vakara viesis Saruna ar rūvenieti, maiznīcas „Liepkalni” īpašnieku **Dagni Čakuru**, kurš uz salas Daugavā izveidojis pirmo latvju dievsētu latviskās (baltu) kultūras garīgo un tikumisko vērtību kopšanai. Par to, ko viņam nozīmē Rūjiena, ģimene, latvietība, zeme, darbs, maize. (Pie ugunsкура, kafejnīcas „Trīs draugi” pagalmā) -Danči ģimenei (Kultūras nama lielajā zālē)

23.00 ... Danči (Kultūras nama lielajā zālē) un nikšana (Kultūras nama mēģinājumu zālē)

**Šodien, 6. jūlijā,
dzimšanas dienā sveicam:**

Terēzi Greieri

(Turpinājums no 2. lpp.)

padarīt laimīgus un atgādina melodijas no filmas „Mūzikas skaņas”. Visi laimīgi dungojam līdzī: do, re, mi, fa, sol, la, si, do....

Ar interesantu tautas dziesmu apdari un varenu skanējumu pārsteidz trio no Maskavas „11. tramvajs”. Izrādās, līgo melodijā interesanti var skanēt arī „Pūt, vējiņi!” un „Sijā auzas, tautu meita”. Vīra balss – Leonīds Kotovičs, sievu balsis – Liene Sokotuka un Elizabete Spile. Elizabete

iepriecina arī ar solo dziesmu ģitāras padījumā, kad dzied „Es maza meitiņa...” No sirds un dvēseles solo uzdrošinās dziedāt arī Viktorija. Pirmās grandiozākās ovācijas un publikas pieprasījumu: „Atkārtot!” izpelnās tēvs un dēls Edgars un Dzintars Lipori, kad divatā liek dziedāt koklēm.

Nevienu vienaldzīgu nespēj atstāt arī seši, nē, pieci mazi bundzinieki no apvienības „Carneval Old”, jo viņu uz skatuves ar katru mirkli kļūst arvien mazāk un beigās

jāj tikai divi, jo visi ātri atrod, kam sniegt zelta gredzentiņu.

„Iedzimtie dzeguzēni” atzīstas, ka 5. jūlija vakars ir otrā reize, kad mēģina dziedāt kopā, bet izdejojāt dziesma „Jūlija pilieni” izdodas visai atraktīvi.

Publiku īpaši aizgrābj vīru balsis, jo „Pujenes 7” jeb vīru etno ritmi un dziesma „Zviedzin zviedza kara zirgi” atkal izpelnās lūgumu: „Atkārtot!” Pēc tam līdzsvaram uz skatuves kāpj sievišķīgi maigās māsas Dārta un Austrā Apsītes no Jelgavas, izpildot lirisku un sapņainu dziesmu par mīlestību. Toties teatrāli kaislīgs ir Karmenas orķestra sniegums, kad skan apgalvojums: „Pār visu zemi mila valda!”. Lielisku noslēguma akordu izspēlē postfolkloras grupa „Rikši”, temperamentīgi dziedot un spēlējot: rotā, saulīt, rotā!

Pie skaņu pulsts šoreiz meistarīgi strādā Andris Davidons, tikpat talantīgi ar mikrofoniem – Krišjānis Penka. Nemanot klāt jau pusnakts, bet gaida saruna ar vakara viesi Austri Grasi, nikšana un danči, kas noslēdzas ar meiteņu zagli.

Ilze Brinkmane

Ciemos Ministru prezidents

Saieta 3x3 viesis ir arī Ministru prezidents Māris Kučinskis, ar kuru uz sarunu sarodas interesenti. „Mums pārmet, ka daudzi cilvēki no Latvijas ir aizbraukuši, bet objektīvi prom devušies arī no Polijas un Lietuvas, un citām valstīm. Līdz ar to Latvija kļuvusi arī ģeogrāfiski plašāka,” uzrunājot teic M. Kučinskis un piebilst, ka ir liels optimists un cer, ka valstī attīstība notiks strauji.

Uz lūgumu atklāt viedokli attiecībā par veselības aprūpes reformu M. Kučinskis norāda, ka stiprinās kontroli, lai atklātu, kur paliek piešķirtais finansējums.

Uz vaicājumu, kādi ir tuvākie un tālākie plāni, lai saglabātos tautas dzīvais spēks, Ministru prezidents pārliecināts, ka visu atrisinās ekonomika: „Par otro un trešo bērnu izšķiras ģimenes, kas jūtas stabili, ja ir darbs un finansiāls nodrošinājums. Tāpat ir tendence palielināt pabalstus.”

Izskan ierosinājums vēlēšanās piešķirt papildu balsis daudz bērnu ģimeņu vecākiem, tā rosinot domāt ne tikai par demogrāfisko situāciju, bet stiprināt demokrātiju piešķirtās tiesības.

Viesis atzīst, ka satraucošs ir fakts, ka sākt trūkt darbaspēka, piemēram, celtniecībā, bet paredzēti lieli projekti, jāceļ „Rail Baltic” u.c.

Sarunas dalībnieki aicina izzināt

Somijas pieredzi, kur plāno atcelt sociālo pabalstu sistēmu, bet nodrošināt minimumu visiem, no piedzimšanas brīža. Pabalstu sistēma daudzus ir degradējusi un atradinājusi no darba, bieži tos saņem pat tie, kam nav visgrūtākie dzīves apstākļi, bet ir izveicīgāki to pieprasīšanā u.tml.

Vislielāko vilņošanu izraisa diskusija par izglītību. Tiek meklēti vainīgie, kādēļ mūsu skolēnu zināšanas centralizētajos eksāmenos pavājinās. M. Kučinskis piekrīt ierosinājumiem 9. klasē atjaunot centralizētos eksāmenus eksaktajos mācību priekšmetos, jo saskata perspektīvu šajā zinātņu jomā.

Uz jautājumu, kur saskata cēloni zemajā sekmju līmenī, premjers atbild, ka uz leju slidējusi izglītības kvalitāte, jo ne visur var nodrošināt modernās tehnoloģijas, sekot līdzī laikam utt. Sanākušajiem domas dalās, vai kvalitāte ir labāka lielā un

moderni aprīkotā skolā ar lielu bērnu skaitu klasē vai skaitliski mazā skolā, kur skolotājs var pievērst uzmanību katram individuāli, kur dažkārt harmoniskāka un sirsnīgāka vide.

M. Kučinskis saņem ierosinājumu pārliecināties, vai, uzsākot ielānotās reformas izglītībā, ir notikusi analīze 2009. gadā pieņemto standartu ietekmei uz bērnu spējam apgūt mācību programmu paredzēto, jo nenoliedzami mainās skolēnu spēja uztvert un atcerēties apjomīgu un sadrumstalotu informāciju, tādēļ ļoti svarīgi ir atbalstīt skolotājus viņu darbā un sabiedrības apziņā nostiprināt pārliecību, ka valsts ekonomika varēs attīstīties tikai tad, ja izglītoti būs tās iedzīvotāji gan lielās, gan mazās pilsētās.

Ilze Brinkmane

2017. gada 6. jūlijā

“3 X 3” saietā organizatoriem

Paldies par neatlaidību, entuziasmu un ieguldīto lielo darbu, pulcējot kopā latviešus no visas pasaules un uzturot latvisko garu. Paldies par laipno uzņemšanu vērienīgajā saietā Rūjienā 2017. gada vasarā, dodot iespēju diskutēt ar tā dalībniekiem par Latvijai svarīgiem jautājumiem. Īpaši novērtēju iespēju tikties ar cilvēkiem, kuri tajā piedalījās, viņu sirsnību, atvērtību un izpratni par dažādiem sarežģītiem procesiem.

Ministru prezidents

 Māris Kučinskis

Latvietība uz ielām nemētājas

„Es varēju kļūt par vācieti vai zviedru, jo Latviju kopā ar vecākiem piespiedu kārtā pametu, kad man bija tikai divi gadi. Taču mani nepārtraukti pavadīja neizprotamas ilgas un smeldze,” atklāj vakara viesis **Austris Grasis** un piebilst, ka šis viņa dzīvē ir jau 45. saiets 3x3 nometnēs.

„Zinu, ka daudziem Latvijas un latvietības sāk trūkt, kad ir aizdevušies no tās prom, bet vajadzētu apzināties, ka arī Latvijā latvietība uz ielām nemētājas un to uzturēt nav pats par sevi saprotams,” atzīst A. Grasis. Viņš atgādina, ka pasaulē esam unikāli ar savu dzīves filozofiju, kas atklājas tautas dziesmās, un nemaz nav jādodas rast dzīves jēgu uz Austrumiem, tāpat nevienam vienaldzīgu neatstāj mūsu spēja būt vienotiem dziesmā, kad pulcējamies uz Dziesmu svētkiem. Vismaz Eslingenā saistībā ar to vēl pēc 70 gadiem latviešus atceras ar cieņu.

Uzzinām, ka Austris vispirms ir studējis afrikāņu kultūru un tikai pēc tam baltu valodas, bet tas palīdzējis, lai salīdzinātu daudzas lietas. Tāpat viņš pārliecināts, ka vispirms jāiemācās sava dzimtā, tikai pēc tam labāk apgūt citas valodas. „Par to esmu pārliecinājies vairākkārt. Piemēram, kad lekcijas lasīju slāvu filoloģijas studentu grupai, tad ātrāk un labāk latviešu valodu apguva ukraiņi, kas mājās sarunājās dzimtajā valodā, bet sliktāk lietuvietes, kas lietuviski neprata, tāpat zviedru valodā labāk rakstīja un runāja somi, kas mājās runāja somiski,” norāda valodnieks. Viņš atklāj, ka bijis starp tiem, kas mudina stiprināt lokālo identitāti – runāt dialektos un latgaliski. „Mani uztrauc šī vēlme visus un visu vienādot. Nevar runāt par literāro valodu, jo tā ir valodas augstākā forma, bet ir rakstu valoda,” uzsver A. Grasis un atgādina citus piemērus, kas ieviesušies padomju gados – un viena no tām ir kolektivizācija, kas nodarījusi daudz ļauna. „Kolektīvā indivīds neko nenožīmē, tādēļ iebilstu, ja deju kopas dēvē par kolektīviem. Kopā sanāk, lai kopā darītu. Tāpat latviešu tautai nav raksturīgs sakāpināts temps un plātīšanās – rokas un kājas pa gaisu, kā nereti nākas redzēt deju izpildījumā.” Uz Ārijas Stūrnieces jautājumu, ko viņš domā par pēdējā laika tendenci vārda „tauta” vietā lietot „kopiena”, viņš nedomādamas atbild, ka tā ir apzināta tautas šķelšana. Viņaprāt, Latvijā dzīvojošās mazākumtautības var ieiet Latvijas nācijā, nevis tautā, bet kopiena ir kaut kas mazāks no veseluma. Visi esam vienprātīgi, ka izrunātam un rakstītam vārdam ir liela nozīme, jo tas paliek cilvēku apziņā un iespaido mūsu pasaules uztveri. Nācies novērot, ka daudzi Latvijā dzīvojošie krievi diemžēl latviešu valodu ignorē. Kāda no saietā dalībniecēm atklāj, ka Norvēģijā kultūru skolā māca bērniem latviešu valodu, bet daudzi tautieši vairs necenšas to iemācīt saviem bērniem. A. Grasis atgādina, ka nevienam pasaulē nav vajadzīgi cilvēki, kas pārtapuši par norvēģi, angli utt.; interesi var radīt vien ar savu vienreizību,

avots www.latviesi.com

un valoda ir viens no instrumentiem, kas atklāj cilvēka būtību. Ārvalstu studenti apgalvojuši, ka nav iespējams iztulkot viņu dzimtajā valodā latviešu tautas dziesmā atklāto filozofiju “mana baltā māmulīte mani balti audzināja”, jo tās ir asociācijas, ko saprot tikai latvietis.

Arī trimdas latviešu vidū nav vienprātības par to, kurš sevi var uzskatīt par īstenu latvieti. A. Grasis atklāj, ka savulaik pietika ar viņam veltītiem pāris pozitīviem teikumiem laikrakstā „Dzimtenes Balss” un braucienu uz Latviju 20. gadsimta 80. gados, lai viņu uzskatītu par nodevēju. Viņš neslēpj sarūgtinājumu, ka tādējādi uz 99 gadiem izstumts no korporācijas „Lettgallia”, lai arī par nopelniem Latvijas labā saņēmis Triju Zvaigžņu ordeni, bet joprojām nav rehabilitēts.

A. Grasis uzskata, ka ir dievturis, jo tagadējā mājvietā Mazsalacā svin visas gadskārtas, abi ar sievu Ievu iemācījuši arī mazsalciešiem godināt veļus. Neviena cita tauta tā negodina savus aizgājušos. Viņš atklāj, ka Austris nekur pasaulē nav dzirdējis tik sirsnīgu attieksmi – „jāiet sakopt kapiņus”. Latvieši un īpaši dievturi svētumu izjūt dabā, latvietis dzīvo šajā Saulē un ieiet Viņšaulē, kad durvis atver Zemes māte, viņu nebaida elle, viņam nesola paradīzi.

Jāņos svinam Sauli. Uzzinām, ka Austris vectēvs nācis no Lejasciema, dzimtas māja pārdota, taču tagad viņš dzīvo „Gender-tos” Skaņākalna virsotnē. „Bet tavš ceļš gājis uz augšu – no Lejasciema uz Skaņokalni,” norāda viena no saietā dalībniecēm. „Patiesi, par to nebiju aizdomājies,” smaidot piekrīt vakara viesis.

Ilze Brinkmane

Fotomirkļi

Tā mēs kājas pūtinām

Bučīņa māšai

Prāts - šaura instance

Īsi pirms pusdienām redakcijā ienāk Antra Lāce. It kā ir, it kā nav. Pēc skata tā kā būtu Antra, pēc izturēšanās - nu nemaz. Pēc divreizējas taujāšanas saprotam, ka bijusi meklēt ceļu pie sevis ievirzē, kuru vada **Ansis Jurgis Stabingis**. Četrus dienu laikā pirmoreiz Antra ir tik klusa, tik ļoti domīga. Pēc pusdienām viņa sakās aiziet līdz kapiem...

Bridi svārstījusies, pieņemu lēmumu doties uz to pašu kabinetu, tikai šoreiz aiz durvīm skan maigās kokles skaņas un **Vītolu Daces** dzidrā balss, kurai pievienojas pārējās. Ieslīdu kabinetā un

piemetos uz tuvējā krēsla. **Jāņa Vītola** stāstītais tūlīt ievēl sevī apvienojumā ar savādu mieru, kas robežojas ar snaudienu, vienlaikus nedod mieru kāda rūgtena smarža tieši aiz muguras. Pagrozot, pametu aci pa labi, pa kreisi, skaidrs, ka te bijušas zaļu sievas - **Zeltīte Kaviere** ar savām meitenēm. Turpinu klausīties par prāta šaurību, par pasaules uztveri, par spoguļi, kuru gribas mainīt, bet patiesībā jāmaina tas, kurš skatās spoguļi. Par netiesāšanu, jo tas, kuru ir vēlme tiesāt, jau ir notiesāts ar to, ka viņš ir tāds, kāds ir. Joprojām tā smarža. Tik ļoti, ļoti pazīsta-

ma, un prātam nav miera. Zinu, ka esmu to jutusi savā mājā, esmu lietojusi. Kas tā ir? Jānis turpina savu filozofisko domu. Apstāties. Nedarīt. Apzināta nedarišana ir vislielākā iespēja iziet no strupceļa. Pie iekšēji zināmām lietām, prāta un atmiņas plauktiņos sagulst papildinājumi. Cik bieži jums ir gadījies, ka lekcijās stāsta it kā jaunas lietas, bet jūs skaidri zināt, ka to jau lietojāt, saprotāt, bet kāds šīm zināšanām noslauka putekļus, sakārto un saliek pa plauktiņiem? Kalmē! Tā smaržo tikai kalmē! Gandrīz salecos no šīs atklāsmes un nekautrīgi vēlreiz pagriežos uz aizmuguri. Tur jau tās ir. Trīs kalmju saknes bezkaunīgi noslēpušās man tieši starp lāpstiņām un izdala savu rūgtenu dvesmojošo aromātu. Tas mani beidzot nomierina, lai gan secinu, ka pagājuši vairāk nekā pusstunda. Mjā, prāts, atmiņas un zemapziņa ar saprātu izstrādā dažādus jokus. Ir jādodas tālāk. Izskanot Daces dziedātajai dziesmai, dodos uz kora klasi.

Agnese Auniņa-Linmeijere

Maizes un zāptes smarža tautskolā

Lai pamuktu no skolas gaitenīiem un labirintiem, pēcpusdienā aizšaujos paraudzīt, kas notiek tautskolā. Izrādās - smaržo! Vietējiem jau ierasti - pēc **Ķīber Gunas** svaigi ceptās maizes, taču tiem, kas to jūt un redz pirmo reizi, noteikti saskrien siekalas mutē. Atzišos, arī man, kaut pati mājās cepu maizi. Guna gaidīdama jau pirmo porciju izcepusi, bļodā rūgst nākamā, un stāstīšanas procesā top nākamā miklas bļoda. Klausītāji kāri tver katru vārdu, birst jautājumi: kādi milti labākie, ko likt klāt? Guna ātri apgāž visas pārtikas tehnologu teorijas par rauga iedzīvināšanu atsevišķā traukā, par smalku svēršanu un citām „mulķībām”. Visas sastāvdaļas sajauc bļodā, iemaisa miltus, un gatavs, lai rūgst! Guna pastāsta arī savu pieredzi par formām, kuras lieto un kuras ne, jo neba visas der, citā piedeg, no citas nedabū gatavo kukuli laukā, vēl kāda deformējas. Kam tas viss interesēja, tas noteikti pierakstīja un lika aiz auss. Kamēr cepās otrā porcija, Guna stāstīja par dzīves pagriezieniem savā pieredzē, par to, kā sākusi tortes cept.

Katram dzīvē pienāk kāds lūzuma

punkts, kad sev gribas pajautāt - ko darīt tālāk? Šādos gadījumos vislabāk meklēt atbildes pie tiem, kas ko tādu jau paveikuši.

Tā jau nav, ka tikai maize smaržo. Kad tiek novirinātas durvis uz blakustelpu, nāsīs ieskien pavasarīga zāptes smarža. Ar steigu jāpārceļas pie **Viļņu Sandras**, kuras katlā burzguļo zaļgans virums, un klausītāji jau čāpstinās gar saviem trauciņiem. Tieku arī es pie smeķēšanas. Ū! Tas priekš manis par asu. Ne velti ievirze saucas neparastie ievārijumi. Nekā parasta te nav. Tā kā pirmais ieradās puisieša cilvēks vārdā Edvīns, tika nolemts vārt rabarberu zāpti ar apelsīniem un peparoni pipariem... Lai ko tādu liktu kopā, jābūt dūšai, un Sandrai tās netrūkst. Viņas mājražotājas plauktiņos gulst vismaz 80 dažādu salikumu ievārijumu,

sēņu recepšu, tomātu ēdienu un mērču burciņu. Viņas ražojumus var iegādāties Rīgā, Siguldā, tepat Rūjienā, Baložos un vēl šur tur. Ar asumu uz mēles nolemju doties mājās, jo galva zum no šodien redzētā, dzirdētā, garšotā un sasmaržotā.

Agnese Auniņa-Linmeijere

Vajadzīgs spēks, pacietība, rūdītas rokas

Izskraidījusi visu otro stāvu, pirmo stāvu, izlasījusi visas norādes, līdz beidzot atrodu „ādiniekus” vecajā sporta zālē. Arī te uzreiz skaidrs, ka tēma ir Zeme. Vairāki dalībnieki, arī vadītāja **Agrita Krieviņa**, satpuši zemē ap ādu kaudzi, šķiro, pēta, cilā un mēra. Starp dabīgajām ādas krāsām greznojas koši zila, zaļa-

na, sarkana, dzeltena, pat zelta krāsa. Iesāktie darbi gan liecina, ka zābaciņu darināšanai izvēlētas dabīgās krāsas un neviens nešuj ekstravaganti zilus kā Māris Olte. Ādas smarža manam degunam arī ir pievilcīga, jo ar šo materiālu esmu mācījusies strādāt. Dalībnieki cīnās ar īleniem un

biezajām pazolēm, cenšoties dabūt precīzus sāniskus caurumus vienādos attālumos, ik pa brīdim īlena galu parīvējot gar vaska pikuci. Turpat meitenes jau šūdina ciet zābaciņa virsējo daļu ar vaskotiem diegiem. O! Pazib redzētas matu sprogas un milīgs smaids. Tā jau Kate! Atcerieties,

tā meitene, kas šuva Valmieras tautiskos brunčus! Kate stingrā apņēmībā darina sev vieglus ādas zābaciņus. Te vajadzīgs spēks, pacietība, rūdītas rokas. Meitenes rāda sārtus uzberzumus pirkstos, kas tuvojas tūlznai robežai. Pagaidām gan traumu neesot, vadītāja piesolījusi tikai desmit plāksterus, tā nu visi strādā piesardzīgi. Ar diviem puišiem, kuri iekārtojušies atstatu, padiskutējam par to, vai šūšana ir vīriešu vai sieviešu darbs. Lieku priekšā piemēru no Skroderdienām, bet šamējie paliek pie sava. Meitenēm sanākot labāk, veiklāki pirksti, labāk pietāvē, bet īlenu duršana ādā pat viņiem nešķiet viegla. Tad nu raugiet, kuram nedēļas beigās tādi šiki zābaciņi, un jūs atminēsiet, kuri tie puiši bija!

Agnese Auniņa - Linmeijere

Pie puķes noliecies

Ja nu nometnē ir kāds, kas par dārziem un ainavas veidošanu zina visu vai gandrīz visu, tad tā ir **Vineta Radziņa**. Šo uzvārdu nes pieci nometnieki: arī Uldis, Kate, Elīna un Pēteris, bet draudzīgās ģimenes māmiņa Vineta šonedēļ ved interesentus daiļdārzu pasaulē.

Pirmajās dienās apgūta teorija, bet šodien pulciņš dodas dabā – uz Jaunumuļiem, Sannijas un Madara Kalniņu mājām dažus kilometrus no Rūjienas uz Nauksēnu pusi. Vineta ir diplomēta mežu speciāliste, bet viņas lielais sirdsdarbs ir ainavas veidošana, daiļdārzniecība, kas arī apgūta profesionāli. Par viņas prasmi un aizrautību liecina daudzi sabiedriskie projekti (piemēram, Dzirnava ezeriņa promenāde Valmierā), daudzi privātie daiļdārzi Latvijā un arī šis Rūjienas pusē — Jaunumuļos īpašnieku ieceres realizētas ar Vinetas profesionālo padomu, savukārt radošā sadarbība turpinās arī pēc tam, kad Kalniņi izlēma iegādāties un atjaunot seno Eriņu muižu ar daļēji saglabājušos parku.

Jaunumuļi atrodas ainaviski izcilā vietā, krāšņā Rūjas ielokā, starp šoseju un upi. Vineta uzsver: pamatā ir pareizs plānojums, plašajā teritorijā ir perfekti izveidotas zonas — dzīvojamā, reprezentatīvā, saimniecības un atpūtas. Lieliski, ka saimnieki centušies pēc iespējas saglabāt liecības par kādreizējo sētu: šī vieta bijusi apdzīvota jau vairākus gadsimtus, pašlaik par to liecina vēl pamatu akmeņi un koki, atsevišķi stādījumi. Vecais vītols, rūpīgi

Top pašbilde Eriņu muižas parkā.

apkopts, joprojām sargā dīķi, bet jaunajos stādījumos ir izpratnes, radošuma un mīlestības klātbūtne. Dendroloģijas amatieriem te būtu laba mācību vieta, praktiski varētu novērtēt to, ka, ainavu veidojot, domāts gan par augu daudzveidību, gan piemērotību, gan apkopšanas ērtumu, gan augošās ģimenes mainīgajām vajadzībām. Par Eriņiem ir īpašs stāsts. Baronu īpašumā pēc 20. gs. 20. gadiem saimniekojušas visādas varas un dažādi ļaudis, līdz skaists koka nams un muižas parks rādījās jau tuvu iznīcībai. Madars Kalniņš, viens no lielākajiem mežu īpašniekiem Latvijā, vēlējas to paglābt no tālākas bojāšanās. Ēkā veikti nepieciešamākie atjaunošanas darbi, parkam ainavu speciālisti izstrādājuši projektu, kas arī pamazām realizējas. Vineta uzsver pietā-

ti pret vēsturisko — Eriņu muižas parka vēsturiskās skatu līnijas tiek ar izpratni atjaunotas, šeit augs nevis mūsdienu eksoti, bet lielākoties tādi paši krūmi un koki kā toreizējā parkā ap 19./20. gs. miju, atjaunotas senās celiņu vietas, jo senā parka plāns ir saglabājies. Sannija sapņo arī par krāšņu rožu dobi dienvīdusē pašreizējā zāliena vietā, dažiem mūsdienīgākiem akcentiem parkā.

Vineta dāsni dalās zināšanās ar ieinteresētajiem ainavu veidošanas, dendroloģijas un puķkopības lietās, izbraukuma beigās profesionāli vērtē „sauso upi” un stādījumus pie kultūras nama un sirsnīgi saka: var redzēt, ka Rūjienā par apstādījumiem rūpējas! Rīt brauksim atkal, šoreiz uz Oleru muižu un Cīruļiem.

Antra Lāce

Savējie sapratīs

Rīts sākas ar nesaprašanos. Ādolfs ķer mani aiz rokas un brīnās: vai tad latviešu valodu esi aizmirsusi, nevar saprast, ko raksti! Mierinu, ka šonedēļ vislatviskākajā vietā būsim visistenākie latvieši un runāsim rūveniski. Savējie sapratīs!

Rīts turpinās ar īstenās rūvenietes Līgas ķešas lieluma grāmatiņas „Tā runā Rūvenē” ektīgu studēšanu. „Es tok nevar muldetes, es grib būt zinīks un ģeldīks...” Pirmajā avīzē instrukcija ielikta!

Bet dažviet tā vis nav, kā rakstīts: ne vienmēr te runā, kaut ko noraujot. Citur pieliek vēl kaut ko klāt: „daudzīt” (dauzīt), „dzirnekļis” (zirnekļis) „dzose” (zoss).

Tā nu kolļājoties satiku vietējo Kalēju/Kopkinu, kurš piedāvā tūlītās braukt šim līdzī un izkalt kanksi. To gan es vēl nemāk! Nav ko kābāties, es ar mier!

Pēc smēd' un gongošan' kultūrnams sagaidīja laipns un ģeldīgs, ar Ulda vārda dienas ģorģenēm uz palodzes. Bij gan sarunas ar nometnes gudrajiem, gan dziesmas prieks, gan dancāšana. Es gan aizvietoju Grasi, bet tas nav nekāds nieks un jātur Ievai līdzī ne pa jokam! Kad zaglis tuvojās, laiks bij Krūmiņu atvasi Ingu sveikt, jo pasaulē nācis dēls Indriķis. Mūs nomainīja jaunā 3x3 paaudze, un nīkšana bij galā.

Kleopatra

P.S. Ja kaut ko nesaprot no manis rakstītā daļēji rūveniskā, droš' nāk klā' un pras'. Man grāmatiņ' ķešā, vilks laukā un skaidros. Maz pamazām iepazīsies un ielobīsies nedēļ's laikā.

Pazaudēts

Tirkīzzaļa rokassprādze, kas darināta nometnē. Lūgums zvanīt Esterei. Tāl. 29121971.

Kabatas nazis “Klimpās” pie aitām. Lūgums zvanīt Pēterim. Tāl. 26364647.

Melna zēnu sporta jaka ar florbola zīmi uz krūtīm un melna somiņa atstāta nīkšanā kopā ar bērnu cepuri. Ja atrodi šīs mantas, lūdzu aiznes uz informācijas centru.

Labas dienas, labi ļaudis!

Redzēdami mani klejojam apkārt biežā kamzolī, man ļaudis prasa, kā es jūtos. Jūtos? Pēc divām nedēļām Kalifornijā, kur katru dienu bija pāri par 40 C, es jūtos Rūvenē kā ledus pagrabā.

Man ir jaunas brilles un jauna vilšanās. Sakarā ar redzes uzlabošanos Purciem

Varenā deju zagle!

Esmu klāt, kad ap plkst. 3 naktī Kultūras nama lielajā zālē uz deju grīdas palikuši pēdējie divi pāri un varenākā dejojāja izrādās Dace Dzalbe no Kokneses. Saitētā viņa ieradusies ar vīru Arti Sipčēnoku un trīs bērniem – meitām Tinu (16 gadi), Airu (12 gadi) un dēlu Valtu (9 gadi). Izlūkot gaisotni līdzī atbraukusi arī draudzene, un noprotu, ka kādā no nākamajiem saietiem viņa līdzī vedīs arī savu ģimeni.

Uz vaicājumu, vai domājusi par īpašu taktiku, lai uzvarētu, Dace apgalvo, ka ne, tomēr piebilst: „Dejoju lēnām un prātīgi, daudz apkārt neskrēju.” Tātad arī tāda var būt veiksmes atslēga.

Ilze Brinkmane

Rūjienas frizētavā pucējas divreiz nedēļā

Ādas apavu meistarei Agritai Krieviņai, ko 3x3 - nieki pazīst arī kā Purciem, šis ir 35. saiets. Viņa stāsta, ka savā desmitajā nometnē Apguldē uzzīmējusi 3x3 nometņu karti, bet Rūjienā jau divas reizes bijusi frizētavā, kur strādājošā ļoti laba friziere.

Par ko tas varētu liecināt?

Atrasts

Brūngana stīpiņa matiem, pelēka volānu šalle, baltas austiņas telefonam, sarkana un zaļa cepure, kompass, divi plastmasas maisiņi ar detaļām rotaslietu izgatavošanai un saktiņām. Īpašnieki šīs mantas var saņemt informācijas centrā.

un Kleopatra vairs negrib ar mani iet kopā “pirti”.

Lai man vadība piedod, bet būtu jauki, ja kāds zinīgs cilvēks varētu runātājus pamācīt, kā jālieto mikrofons - cik tālu tas jātur no mutes, cik skaļi jārunā, lai klausītājiem neplēstu pušu ausis, un kā jārunā telpā, kura balsojas.

Atkārtots aicinājums atbalstīt dokumentālo filmu par 3x3!

Top dokumentālā filma par 3x3. Tajā iecerēts atklāt, kā no plašam cilvēku lokam nezināmām nometnēm 3x3 kļuvis par unikālu nemateriālo vērtību latvietības saglabāšanā arī 21. gadsimtā. Tā rādīs dziļo, 3x3 tradīcijās balstīto, sadarbību ar tautiešiem visā pasaulē kopš 3x3 pirmsākumiem 1981. gadā ASV Garezerā līdz mūsdienām, atklās cilvēku talantus, kultūrvides daudzveidību, atspoguļos stipru ģimeņu stāstus, plašu brīvprātīgo darbu, godinās Latvijas valsts un valstiskuma tapšanā nozīmīgas personas.

Pašlaik tiek apzināti arhīvu materiāli, kas tiks digitalizēti, ierakstītas intervijas ar kustības pamatlicējiem utt. Tiks filmētas abu šīs vasaras 3x3 saietu norises Rūjienā un Salacgrīvā, kā arī ASV Garezerā, kur 3x3 kustība sākās.

Filmu veidot 3x3 padome uzticējusi diviem jauniem savas jomas profesionāliem, kas paši bijuši 3x3 kustībā kopš bērnības, – Montai Jakovelai (TV3 ziņu žurnāliste, veidojusi TV dokumentālās filmas) un operatoram Armandam Jakovelim (absolvējis Eiropas filmu koledžu Dānijā).

Atbalstu filmai jau snieguši Anita un Guntis Liepiņi no Kanādas, vairākas pašvaldības, kur 3x3 saietī notikuši, tas solīts arī no Daugavas Vanagiem Vācijā, taču ar to nepietiek visiem izdevumiem, tāpēc arī katrs 3x3 dalībnieks aicināts ziedot vai nu uz vietas saietā vai ieskaitot

ziedojumu TRĪS REIZ TRĪS BIEDRĪBAI, Murjāņu iela 59, Rīga, LV -1024, reģ. nr. 40008039619, Swedbank, konta nr.:

LV36HABA0551043742683

Vairāk par filmu var uzzināt, rakstot: monta.jakovela@gmail.com vai tepat saietā ar abiem filmētājiem aprunājoties.

Daiga Bitinieca

